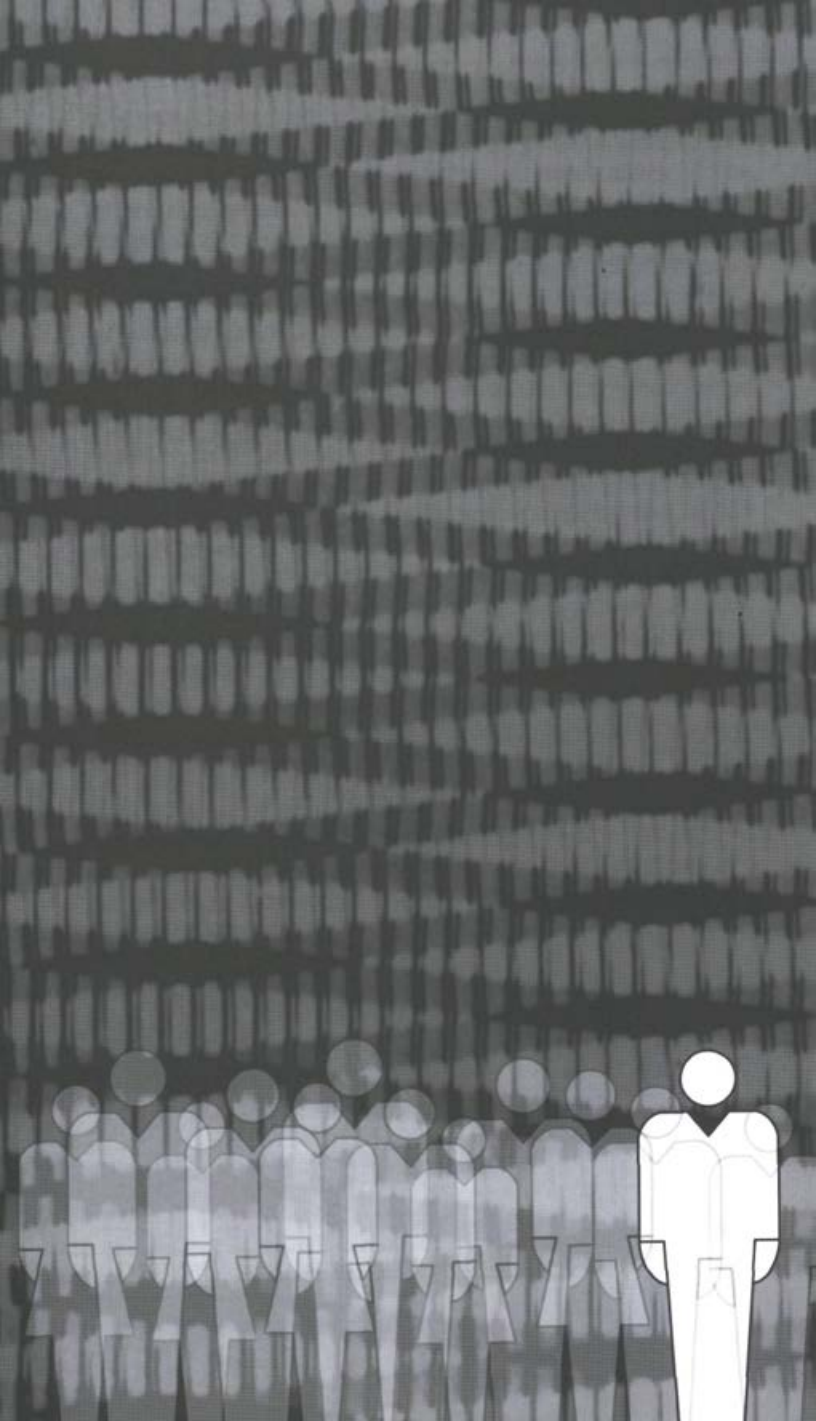

OBISOJENI NA USPEH

Povzetek:

Sedemdeseta leta se v slovenski (jugoslovanski) zgodovini interpretirajo kot svinčena. Zgodovina Šaleškega študentskega kluba v sedemdesetih pa je en sam razcvet in revolucija v malem. Avtor ugotavlja, da so bila to najbolj plodna leta kluba z več kot štiridesetletno tradicijo. Takratni samoupravni, delegatski sistem je od državljanov 'zahteval' sodelovanje pri odločanju. Tako je imel študentski klub preko mladinske organizacije svojega delegata v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine. Po tem modelu pa so tudi v klubu 'izumili' nekakšno pluralizacijo dela. Vsak član ŠŠK-ja se je 'moral' vključiti v eno od komisij in s tem vplivati na njihovo delo. Pomemben korak je naredila komisija za informiranje, ki je začela z izdajanjem Racionalno izbranih tem – RIT-i in s tem ustvarila prostor, kamor se lahko študentje izkašljajo.

OBSOJENI NA USPEH

Začetki mojega poznavanja Šaleškega študentskega kluba segajo v sredino sedemdesetih let – torej že skoraj tri desetletja nazaj. Opaznejšo 'kariero' sem začel z urednikovanjem RIT-i 1 in zaključil, se mi zdi, z urednikovanjem RIT-i 5. Priznam, v tem obdobju sem bil tudi predsednik komisije za informiranje, pa tudi v enem obdobju predsednik aktiva Zveze komunistov v Šaleškem študentskem klubu. Evidence dela v klubu ne vodim po letih, temveč po 'mojih' predsednikih: Petru Reberniku, Stojanu Povhu in Matjažu Geratiču. Kolikor sem kasneje še spremljal delo ŠŠK-ja, so bila pravzaprav to delovno najbolj plodna leta kluba z več kot štiri-desetletno tradicijo.

Da bi neposredno primerjali takratno delo in vlogo ŠŠK-ja z današnjo in primerjali uspešnost enostavno ne gre – kajti od prve RIT-i do danes se je zgodilo mnogo stvari:

1. Avtor se je postaral in njegov pogled v daljno preteklost je že skoraj malo meglen, pa tudi obvezno subjektiven – pri čemer ni nepomembna nostalgija, ki na površje tišči predvsem lepoto takratnega študentskega življenja. Kolikokrat smo se v klubu sporekli in koliko stvari je hote ali nehote v glavnem potisnjenih v podzavest!
2. Konec osemdesetih let so se v Sloveniji (Jugoslaviji) zgodile korenite gospodarskopolitične spremembe (socializem – kapitalizem, demokracija).
3. Slovenija je postala samostojna.
4. Prišlo je do male tehnološke revolucije (nesluten razvoj računalništva, internet ...).
5. Predvsem zadnje desetletje je prineslo revolucijo v komunikacijah (satelitska televizija, mobilna telefonija!).
6. Povišal se je standard (avtomobili ...).

Verjetno še kaj, že z upoštevanjem točk od 2 do 6 pa vidimo, da je 'moj' ŠŠK deloval v povsem drugačnih okoliščinah kot 'današnji', zato kakršnokoli presajanje modelov delovanja iz

Morda je bilo to bolj aktivno obdobje

pretekle dobe v sedanjo ni produktivno, še posebej, če (tako kot jaz) ne poznaš dovolj dobro sedanjega delovanja. Predvsem pa se mi zdi, da je vloga ŠŠK-ja danes nekoliko drugačna in so zato pri njegovem delu potrebni tudi drugačni pristopi. V nadaljevanju se bom poskušal posvetiti mojemu videnju vloge ŠŠK-ja v času, ko sem bil v njem aktiven, in, kolikor mi spomin še dopušča, oblikam in metodam dela. Če iz tega potem kdo lahko izlušči kaj koristnega za danes, toliko bolje.

VLOGA ŠTUDENTSKEGA KLUBA

Osnovna vloga Šaleškega študentskega kluba je bila od ustanovitve druženje študentov iz Šaleške doline v kraju šolanja (najprej samo v Ljubljani, v sedemdesetih pa tudi v Mariboru). Sprva je šlo predvsem za druženje iz družabnosti, kasneje so nastale še druge potrebe in oblike druženja. Značilno je, da tudi v najmanj aktivnih časih delovanja kluba družabne oblike druženja (brucovanja, akademski plesi) niso prenehala.

Vsekakor ne smemo pozabiti, da je bilo pred recimo tridesetimi leti čisto drugače iti študirat v Ljubljano kot danes, ko ima vsako gospodinjstvo telefon, ko ima vsak študent mobilni telefon, ko ima veliko študentov že avtomobil, ko sta satelitska televizija in internet povsod. Skratka, nekoč si šel študirat nekam daleč, tja v belo Ljubljano, danes se od domačega ognjišča skorajda ne odmakneš – sorodniki in prijatelji so ti ves čas na doseg roke. Težko si predstavljamo, da včasih študenti niso hodili domov vsak teden, ampak le vsak mesec, da so si z domačimi pisali pisma, da so bili v stiku ... In prav zato je bilo srečevati se z 'rojaki' v kraju šolanja nekaj posebnega, toplega, na domači kraj spominjajočega ...

Problemi v zvezi s stanovanji in štipendijami so dodali študentskemu klubu nove možnosti delovanja, klub postane mesto zaznavanja in izražanja interesov populacije, ki naj bi ji bila edina skrb le doštudirati. Študenti se začenjajo počutiti soodločujoč člen v procesu oblikovanja in izražanja interesov – v samoupravnem, pluralističnem sistemu naj bi vsak

ker je bila ravno takrat dosežena

državljan tvorno sodeloval pri odločanju. Vpetost v politični sistem se je najbolj izkazovala v času delegatskega sistema. Preko mladinske organizacije (formalno je bil organiziran v okviru Zveze socialistične mladine) je študentski klub imel celo delegata (danes so to svetniki) v Družbenopolitičnem zboru občinske skupščine. Močno je bilo sodelovanje študentskega kluba z Občinskim štabom teritorialne obrambe.

Okolje (takratne družbenopolitične organizacije) so videle Šaleški študentski klub kot most med študirajočo mladino in družbenopolitičnim življenjem v občini.

CILJI DELOVANJA

Osnovni cilji delovanja Šaleškega študentskega kluba so bili:

- *vkjučiti v klub čimveč študirajoče mladine*

Če me spomin ne vara, je bilo število študentov, ki so se na takšen ali drugačen način vsaj občasno vključevali v delo oziroma akcije kluba, v najboljših časih nekje od tretjine do polovice študentske populacije iz občine. Na letno skupščino je takrat prišlo tudi krepko preko sto študentov (v šolskem letu 75/76 je bilo študentov iz velenjske občine okoli 250). Nove člane smo v klub vabili predvsem preko zanimivih vsebin.

- *pripravljati čimveč družabnih vsebin*

Med najpopularnejšimi srečanji so vsekakor bili pikniki za Savo v Ljubljani, brucovanje, akademski ples, pa taborjenje v Ribnem, smučarija, pikiniki v Savinjski dolini, družabni so bili tudi redni sestanki aktivov v Ljubljani in Mariboru ...

- *vključevati se v izvirno okolje (štipendije, delovna mesta, sredstva za delo kluba ...)*

Šaleški študentski klub je organiziral številna srečanja s predstavniki združenega dela in družbenopolitičnega življenja. Na teh srečanjih je šlo predvsem za izmenjavo informacij, pogovore o tem, kakšna je možnost delovnih mest v dolini, kakšne kadre dolina potrebuje, kakšna je v resnici struktura študentov, kako s štipendijami.

– *zbirati sredstva za delovanje študentskega kluba*

Sčasoma je uspel klub pridobiti del sredstev za delovanje iz občinskega proračuna. Bili smo veseli, čeprav menim, da v tistem času ta sredstva niso presegala 10 odstotkov vseh potrebnih sredstev. Največji stalni in najboljši vir prihodkov so bili takrat akademski plesi, ki smo jih pripravljali dolgo, temeljito in jih tudi kvalitetno izvedli. Zaradi tega smo lahko pridobili sponzorje in veliko število obiskovalcev.

NAČIN, METODE DELA

Če smo hoteli v klub pritegniti čimveč študentov, smo morali pripraviti čimveč privlačnih akcij. Vendar se nam je zdelo neumno, da bi nekaj ljudi servisiralo zabavajočo se množico in zato smo 'izumili' nekakšno pluralizacijo dela v klubu. Delo smo razdelili na nekaj področij (komisij) in vsak član ŠŠK-ja se je 'moral' vključiti v eno od komisij. Tako so posamične komisije štejele tudi do deset ali dvajset ljudi. To seveda ni pomenilo, da so bili vsi člani komisij aktivni, je bilo pa veliko bolje, kot da bi imenovali ozke komisije, ki bi jim ostali z veseljem prepustili delo in z veseljem uživali plodove. Skratka, vsak član naj bi se počutil potrebnega, pomembnega in koristnega. Če drugega ne, so bili člani komisij z udeleževanjem na sestankih vsaj ves čas dobro informirani o delu v klubu.

Od sredine sedemdesetih do začetka osemdesetih je bila tako organizacijska shema Šaleškega študentskega kluba približno takšna:

Informativna komisija (okoli 10 članov)

Naloge: izdajanje RIT-i, izdajanje Ritk, urejanje oglasne deske.

Socialno-ekonomska komisija (3–5 članov)

Naloge: Predvsem ukvarjanje s štipendijsko politiko.

Komisija za odnose z združenim delom

Naloge: Organizacija srečanj s predstavniki podjetij, pogovori o štipendijski in kadrovski politiki, izobraževanja.

Kulturna komisija (neomejeno število članov)

Naloge: Priprava glasbenih in ostalih kulturnih večerov, organiziran obisk različnih dogodkov.

Komisija za Splošni ljudski odpor in Mladinske delovne akcije (3-5 članov)

Naloge: sodelovanje z Občinskim štabom teritorialne obrambe, udeležba na urjenjih, udeležba na delovnih akcijah.

U V O D V "RIT"

Smo mislili, da ta uvod ne bo potreben, pa je le ker se moramo opravičiti, saj ishajamo z enotedensko zamudo. V tiskarni je namreč prišlo do tehničnih zapletov in tako je bilo nemogoče priti še na skupščini s kartami na dan. Višja sila, kaj moremo!

Smo za nadomestek zamudi, pripravili še najnovejšo vest - poročilo s naše skupščine, ki je bil pred enim tednom in ste se je kar v precejšnjem številu udeležili.

Le ~~xxx~~ ene stvari nismo prej hoteli omenjati - zdaj pa ko je še pol strani naračunalo jo bomo:

Namreč gre za to, da s časopisom ~~Kakršnik~~ kakršen je morate biti zadovoljni - če hočete ali ne. RIT je namreč proizvod vsega štirih (mogoče petih ljudi) ljudi, ki so morali pisati vse od A do Ž. Kljub temu, da je bilo vabilo k sodelovanju pri glasilih na oglašni ~~ž~~ deski precej časa in, da smo osebno moledevali za prispevke, je bilo iz vsega tega eno figo koristnega. Zato mislimo, da kaj boljšega v tej situaciji nismo mogli ustvariti in globoko upamo, da je ta prva številka le prvi korak k v obveščanju svojih članov in ostalih in, da bodo naslednja glasila (ne dvomimo, da jih bo še) dosti boljše, saj pravijo, da je ravno začetni najtežje.

uredniški odbor

Uvodnik prve RIT-je izdane l. 1975/76.

Športna komisija (neomejeno število članov)

Naloge: Organizacija športnorekreacijskih dogodkov, sodelovanje na tovrstnih dogodkih izven kluba.

Osnovna organizacija Zveze komunistov

Naloge: Ni bila zamišljena kot komisija, združevala je študente, člane ZK. Ti so na sestankih razpravljali o delu

zadrževal minimalni duh skupnosti

kluba, poleg tega pa seveda o temah, ki jih je sprožala Občinska konferenca ZK. Osnovna organizacija ZK je imela pomembnejšo vlogo predvsem v konfliktnih situacijah v klubu.

Predvideno je bilo redno sestajanje informativne, kulturne in športne komisije, ostale naj bi se sestajale po potrebi. Predsednik komisije je bil iz ene, njegov namestnik pa iz druge sekcije (takrat smo imeli ljubljanske in mariborske sekcije komisij, klub pa je bil sicer sestavljen iz ljubljanskega in mariborskega aktiva, ki se jima je kasneje pridružil še celjski).

Delo študentskega kluba je vodilo predsedstvo, ki je štelo več kot 15 članov (pluralizacija dela!). Člani predsedstva so bili predsedniki in namestniki komisij, predsednik kluba, predsednik aktiva, iz katerega ni bil predsednik kluba, tajnika in blagajnika obeh aktivov, predstavnik kluba v Zvezi študentskih pokrajinskih klubov in sekretar aktiva ZK v ŠŠK-ju.

AKTIVNOSTI

Pluralizacija dela v klubu je prinesla dobre rezultate. Številne akcije, ki jih je Šaleški študentski klub izvajal, so ga uvrstile v sam vrh slovenskih študentskih pokrajinskih klubov.

RIT je redno spremljala realizacijo akcij preteklega leta. Primer:

Akcije ŠŠK 1977/78

- Sodelovanje na občinskem in regijskem kvizu *'Mladost v pesmi in besedi'*.
- Seminar za predsedstvo kluba v sodelovanju s Klubom samoupravljalcev, kjer smo sprejeli celoten plan dela za eno leto.
- Športni troboj med aktivni ŠŠK LJ, MB, CE.
- Razstava likovnih del v avli občine (Klančnik, Šmajs).
- Petkov kulturni večer v velenjski knjižnici z naslovom Poeza.
- Priprava in izvedba akademskega plesa z brucovanjem.
- Pustovanje pri Kavčiču.
- Petdnevni smučarski tečaj na Voglu.

- Štirje debatni večeri (Umetnost in glasba, Kitara – razvoj instrumenta, Mehika in Gvatemala, Severna Afrika).
- Trije informativni dnevi za dijake srednjih šol s športnimi srečanji.
- Seminar za člane aktiva ZK (obravnavo nekaterih poglavij Kardeljeve knjige, gospodarski položaj občine, problematika v ŠŠK-ju ...).
- II. razstava fotografij, ob otvoritvi v velenjski knjižnici Petkov kulturni večer *Človek ne jezi se*.
- Sodelovanje na razstavi študentskih pokrajinskih klubov v Mariboru.
- Sodelovanje v tekmovanju za *Kajuhov pokal*.
- Trim akcija s kolesi.
- Ob koncu predavanj odhod šaleških študentov peš iz Maribora preko Pohorja v Velenje.
- Športno srečanje s Posavci v Brežicah.
- Taborjenje v Ribnem (med drugim streljanje, lokostrelstvo, tečaj kanuistike na Blejskem jezeru in Savi ter pogovor ob obisku predstavnikov Občinskega štaba teritorialne obrambe in Občinske konference Zveze socialistične mladine).
- Družabni večer z demonstracijo latinskoameriških plesov za vso mladino v Delavskem klubu.
- Ekskurzija ŠŠK-ja ter ostalih klubov v jami ter termoelektrarni.
- Sestanek s predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij, Izvršnega sveta Skupščine občine Velenje, Občinskega štaba teritorialne obrambe in Informativnega centra.
- Športno srečanje s Posavci na Šmarni gori.
- Sodelovanje na vseh akcijah Občinskega štaba teritorialne obrambe.
- Skupinski ogledi kulturnih prireditev v Ljubljani in Mariboru.

- Izvajanje ankete o počitniških praksah.
- Sodelovanje na pohodu po poteh XIV. divizije.
- Kresovanje ob prvem maju skupaj z Osnovno organizacijo ZSMS Staro Velenje.
- Tedenska rekreacija v telovadnici RŠC.
- Izdaja RIT-i 3, priprave na skupščino, obravnave gradiv za kongres ZSMS ter gradiv s področja štipendiranja.
- Vsakomesečna srečanja in sestanki v Ljubljani, Mariboru, Celju in Velenju.

ZAKLJUČEK

Od sredine do konca sedemdesetih let je torej Šaleški študentski klub imel zelo delovno obdobje. To je bilo obdobje, ko se je vanj vključevalo veliko število študentov in obdobje, ko je bilo izvedeno veliko število akcij.

Morda je bilo to bolj aktivno obdobje od preteklih in prihodnjih zato, ker je bila ravno takrat dosežena minimalna masa za kaj takega potrebnih ljudi, hkrati pa se je v tistih letih še zadrževal minimalni duh skupnosti. Ta duh se je seveda kasneje tudi uradno spremenil v demokratičnega in kapitalističnega – kar seveda pomeni, da vsakdo najprej poskrbi zase in morebiti le preostanek nameni skupnosti.

Poseben zagon delu kluba je takrat dajala tudi splošna družbena klima – takrat naj bi bil imel vsak državljan možnost vpliva na vse odločitve, ki se ga tičejo.

Po vseh teh razmišljanjih skorajda lahko ugotovimo, da so danes dosti težji pogoji dela za študentski klub kot nekoč: individualizem, razslojevanje, dvig standarda, informacijska revolucija, demokracija – prenos odločanja na volitve ... Model študentskega kluba iz sedemdesetih je preživel ...